

Posudek na bakalářskou práci Lud'ka Milana

Posuzovaná bakalářská práce s názvem: **Reakce čížka lesního (*Carduelis spinus*), zvonka zeleného (*Carduelis chloris*) a sýkory koňadry (*Parus major*) na atrapu krahujce obecného (*Accipiter nisus*) v klecových experimentech**, je pojata jako experimentální studie, má 41 stran textu včetně tabulek a grafů a dvě fotografické přílohy. Práce s literaturou se odehrává na pozadí 61 citovaných literárních pramenů. Úvodní literární rešerši lze z určitého úhlu pohledu pochválit i kritizovat. V podrobné literární rešerši se autor snaží shrnout velmi různorodé práce o kategorizaci (vyhodnocení nebezpečnosti predátora) během antipredčních experimentů. Autorovi nelze vytknout, že by nepodal dost velice zajímavých příkladů antipredčního chování nejrůznějších druhů ptáčích kořisti v závislosti na typu a chování predátora. Bohužel, tato část práce má spíš rešeršní podobu a bylo by dobré, kdyby autor dovedl ukázat co v citovaných pracích vlastně chybí (jaká jsou interpretační omezení daná nekontrolovatelností určitých faktorů jako je např. kondice kořisti, zkušenost, různé fyzikální vlastnosti prostředí apod.) a proč je potřeba vyrábět další podobnou práci na hromadu již publikovaných. Autor místy výsledky experimentů líčí ve stylu vyprávění příběhů str. 9, popis práce Windsdor & Emlen 1974. V oddíle o testovaných druzích bych uvítala úvahu zda jsou jednotlivé druhy z hlediska své ekologie ve větším nebezpečí než jiné (tato úvaha je ovšem rozvinutá v diskuzi) a proč byly jako modelové druhy vybrány. Výsledky jsou zpracovány korektně, a autor se snaží vyhodnotit všechny typy chování, které by mohly být indikativní pro rozpoznání predátora a odlišit je od prvků exploračního chování. V tomto případě byla největším problémem povaha dat, neboť dva ze tří druhů reagovali v experimentech velmi málo, a s takovými daty se velice těžce pracuje.

Ocenění zaslouží kritická diskuze vlastních výsledků, kdy autor některé typy chování např. čištění u sýkor autor interpretuje jako přeskokové chování, naopak snížená reaktivita zvonků a čížků je podle autora interpretovatelná i jako antipredační odpověď. Autor se snaží diskutovat i fakt, proč zmíněné dva druhy (zvonek a čížek) na atrapu nereagují. Diskuze s výsledky předchozích prací na téma antipredačního chování ptáků těžší z podrobného úvodu a v této části rešeršně nevypadá.

Za úvahu by stál v této souvislosti ještě jeden faktor - a to rozdílná doba nutná k vyhladovění, která je dána nejen hmotností, ale i rychlostí metabolismu. Co se týče zvonků, podle mých zkušeností s klecovými experimenty s aposematickou kořistí, 1.5 hodiny hladovění absolutně nestačí pro získání potravní motivace, u menších druhů (čížka to však může být jiné a riskantní hladovět ptáky déle). Naopak, věrohodnost atrapy nemusí být zásadním problémem (viz diplomová práce obhajovaná v loňském roce o účinnosti různých atrap), problém může být malá míra zkušenosti s tímto predátorem, nebo mnohem menší adaptabilita na klecové experimenty (pták by musel v pokusné kleci normálně přijímat potravu aby se zbavil neofobie).

Diskuze s výsledky předchozích prací na téma antipredačního chování ptáků je kvalitní a těžší z podrobného úvodu.

Tyto poznámky ovšem nijak nesnižují kvalitu práce. Dále mám do diskuze několik dotazů:

1. Která aktivita u konkrétního druhu (koňadra, čížek, zvoněk) koresponduje nejvíc s antipredačním chováním?
2. Jsou rozdíly v aktivitě (sezení vs ostatní reakce) reakcí na predátora, nebo jsou to obecné vlastnosti daného druhu?
3. Je čištění u zvonků přeskokové chování nebo patří do okruhu komfortního chování?

Celkově je práce na dobré úrovni a plně vyhovuje kritériím kladeným na experimentální bakalářskou práci na PřFJČU a **doporučuji ji plně k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit 1-, konečné hodnocení závisí na způsobu obhajoby.

V Praze dne 26.1.09

Eva Landová

Mgr. Eva Landová, PhD PřFUK